

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 223 (6199) | 26 верасня 1938 г., панядзелак | ЦЕНА 10 КАП.

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ ЗМАГАЦЦА ЗА ВЫКАНАННЕ ФІНПЛАНА

Калі ў жніўні бягучага года Дружбы Сесія Вярхоўнага Савета ССРП і надалі зацвердзіла асноўны дзяржаўны бюджэт на 1938 год, уся наша рэйна сустрэла гэту палеву з пачуццямі радасці і глыбокага задавальнення. У асноўным дзяржаўнаму бюджэту яра адлюстраваны велізарны перамогаў рэйна сацыялізма і грандыёзнейшыя праектывы далейшага росту нашай рэйнасаваці і сельскай гаспадаркі, алейшага палепшэння культурна-бытвых умоў жыцця працоўных ССРП. 27.044 мільянаў руб. асцягавана на мацвяненне абароназдольнасці нашай ацыялістычнай бацькаўчыны! Горасцю і захалпеннем напаяна гэта чое сэрца кожнага працоўнага, кожнага саветскага патрыёта, гатовага бы жыццё аддаць за сваю сацыялістычную радзіму, за выліваю сапраўны артыі Леніна—Сталіна.

Выкананне аднаасобнікамі сваіх абавязальстваў перад дзяржавай сталі на шкодны, ацягдзяржаўны шлях патурання злосным сабатажыкам. Церахоўскі рэйнаканом знайшоў своеасаблівы спосаб «ліквідацыі» няломак. Ён проста спісвае іх пад рознымі прадлогамаі, часта яўна недарачнымі. Бось аднаасобнік Маліноўскі Пётр з Насовіцкага сельсавета. У яго гаспадары ёць конь, карова, два гектары зямлі. У самі 4 чалавекі, з іх трое працаздольных. Гэта гаспадарка, безумоўна, в'яўляюцца плацежаздольнай, і толькі прамым сабатажам можна кваліфікаваць невыкананне ёў дзяржаўных плацяжоў. Рэйнаканом жа не знайшоў нічога лепшага, як толькі спісаць з Маліноўскага відомкі.

З года ў год расце бюджэт саветскай Беларусі. Зводны бюджэт на БССР з 1938 год астаўляе 1.178.200 тысяч рублёў, — на 25,4 процанта больш аджэта мінулага года. Пераважная частка бюджэту ідзе на ацыяліна-культурныя мерапрыемствы — на народную асвету, ахову здароўя, сацыяльнае забеспячэнне і інш. Гэтыя лічбы — ішо ацён яры пазавальнік штодзённых клопатаў партыі, саветскага ўрада і вылікага таліна аб беларускім народзе, я і ў ўсіх народнах нашай неабсяжнай адэмы, выдатная ілюстрацыя бліскучых перамог леніна-сталінацкай ацыялінацкай палітыкі. Толькі ў нашай шудоўнай вытэючай краіне, у рэйна, азарнай светлымі праменямі таліскай Канстытуцыі, матчы таварышчэўскіх рэспубліканскіх бюджэтаў, такі рост асцягаванню на сацыяліна-культурныя мерапрыемствы, з палепшэння матэрыяльнага і культурнага дабрабыту народных мас.

З аднаасобніцы Дыбкінай Праскоўі, якая таксама мае зусім плацежаздольную гаспадарку і злосна сабатае выкананне абавязальстваў перад дзяржавай, рэйнаканом таксама спісаў усе няломак.

Не адстаюць ад Церахоўскага і кірэўнікі Рэчыцкага раёна. Тут таксама ахвотна спісваюць з аднаасобных гаспадарак усе няломак па лубому повару і без усякага повару.

Рашаючую ролю ў саеасавым і поўным зборы падаткаў адыграваюць палатковыя агенты. За кароткі тэрмін сярод іх вылучыліся выдатныя работнікі, таленавітыя масавікі, агітары, якія добра разумеюць, што яны палкам і поўнацю адзасваюць за правільнае правядзенне палатковай палітыкі партыі і ўрада на вёсцы. Іх адланаць справе сацыялізма, іх лубоў да радзімы знаходзіць рэальнае выражэнне ў барацьбе за выкананне фінансаванага пана. Такімі в'яўляюцца тт. Пархімовіч і Клімовіч з Слуцкага раёна. Яны сумелі ў кароткі тэрмін пры дапамозе сельсаветаў, агітарыся па сваёй фінансавы актыву, рашаючым чынам рушыць наперад выкананне фінансаванага пана на сваёх участках. Трэба браць прыклад з гэтых перадавіоў, трэба шыроў рэагуюдзіць іх вопыт!

Наўрад ці трэба даказваць велізарную важнасць барацьбы за поўнае і зочасовае выкананне ладоннай часткі нашага дзяржаўнага бюджэта, за выкананне фінансаванага пана. Кожны вядомы саветскі прамадзёльнік разумеа, то ад гэтага залежыць поспех ажыццвялення ўсіх народнагаспадарчых аляч, пастаўленых партыяй і ўрадам на 1938 год.

На жал, прыходзіцца канстатаваць, што многія партыйныя і саветскія арганізацыі БССР не далейнаюць калаальнага значэння барацьбы за выкананне фінпана і па сутнасці пракоўцяць міма гэтай важнейшай залачы. Не выпадкова народны камісар фінансаў Саюза ССР тав. Вераў у сваім акладзе на Другой Сесіі Вярхоўнага Савета ССРП указаў, што Беларусь в'яўляюцца адной з адстаючых рэспублікаў па збору сельскіх плацяжоў і ліквідацыі няломак. Гэта быў зусім спраўдзены папрок партыйнаму і саветскіму арганізацыям, фінансавым арганам БССР за зрыў выканання фінпана, за лдунаюць сапраўды большэвіцкай барацьбы на гэтым важнейшым участку сацыялістычнага будаўніцтва.

Але вось прайшло ўжо звыш месіаца часу вышплення нарэма фінансаў, а становіцца з выкананнем сельскіх плацяжоў, са спяганнем няломак амаль што не палепшылася. Даволі сказаць, што на 20 верасня фінплан III квартала па рэспубліцы выліан толькі на 68,3 проц., а па асобных абласцях яшчэ менш, па Гомельскай — 55,3 проц., Палескай — 45,7 проц.

Асабліва загучана справа з ліквідацыі няломак па аднаасобнаму сектары. Не глядзячы на неадраэзны зусім чоткі дырэктывы партыі і ўрада аб неабходнасці рашучай барацьбы за выкананне аднаасобнікам дзяржаўных абавязальстваў, у многіх раёнах абсалютна нічога не зроблена ў гэтым напрамку. Так, па Менскай вобласці няломак з аднаасобных гаспадарак спяганна па культурнаму 8,1 проц., па сельспалатку 3,4 проц.

У некаторых раёнах кіруючыя арганізацыі замест таго, каб забеспечыць

Рабныя фінансавы адзельні—вось хто абавязан штодзённа кіраваць палатковымі агентамі, строга патрабуючы ад іх дзяржаўнага палыхолу да справы, энэргічнай барацьбы за ўмацаванне плацежнай дысцыпліны.

На жал, трэба сказаць, што не ўсюды рабныя фінансавы адзельні выконваюць свае абавязкі ў гэтай справе. У многіх раёнах аддзелах Менскай, Гомельскай і іншых абласцей ад палатковых агентаў зусім збыліся. Інспектары раёнах аддзелаў агентаў не інструкуюць.

Пара сапраўды па-большэвіцку ўзяцца за выкананне фінансаванага пана, пара рашуча ліквідаваць праўду на гэтым участку. Задача ўсіх партыйных, саветскіх і фінансавых арганізацыяў заключана ў тым, каб неадкладна дабіцца поўнага спяганна няломак па ўсіх дзяржаўных плацяжоў. На аснове шырокай масава-растумачальнай работы неабходна забеспечыць выкананне абавязальстваў усімі аднаасобнымі гаспадаркамі. Ніжкага патурання злосным сабатажыкам дзяржаўных абавязальстваў, да іх трэба прымяняць прадудзельныя саветскія законы меры ўздзеяння, прымушчы выканань перад дзяржавай свае абавязальствы.

Барацьба за выкананне фінпана — справа гонару і прамы абавязак кожнай партыйнай арганізацыі, кожнага сельсавета, фіскальскай, кожнага комуны і беспартыйнага актывіста. На ця краіна рыхтуецца зараз да сустрэчы XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Прадпрыемствы, калгасы, саўтасы ўключваюцца ў пераджастрыжыцкае сабарніцтва. Гэты выдатны пачын павінен падхапіць і фінансавыя работнікі, яны павіны ўключыцца ў сабарніцтва і сустрэць надыходзячае вялікае свята большэвіцкай поспехамі на фінансавым фронце.

У АПОШНІЮ МІНУТУ

ГЕНЕРАЛ КРАЙЧЫ — ГАЛУОНАКАМАНДУЮЧЫ ЧЭХАСЛАВАЦКАЙ АРМІІ

ПРАГА, 25 верасня. (БЕЛТА). Прэзідэнт Чэхаславацкай рэспублікі Бенеш вылаў дэкрэт аб прызначэнні начальніка генеральнага штаба армейскага генерала Людвіка Крайчы галоўнакамандуючым чэхаславацкай арміяй.

Са згоды прэзідэнта рэспублікі ўрад зацвердзіў інспектарам праціаветранай абароны рэспублікі генерала артылерыі Гашэка.

ВЫШЫЙШЫ СОВЕТ АБОРОНЫ У ЧЭХАСЛАВАКІ

ПРАГА, 25 верасня. (БЕЛТА). Прэзідэнт Чэхаславацкай рэспублікі Бенеш зацвердзіў састаў Вышэйшага савета абароны рэспублікі. У яго ўвайшлі: прам'ер і ваенны міністр генерал Сырмер, міністры: унутраных спраў — Крофта, Ян Чэрны, замежных спраў — Крофта, фінансаў — Кальфус, юстыцыі — Файнар, шляхоў зносін — Камеціці, грамадскіх работ — генерал Носал і міністры без партфеля — Зенкл і Букоўскі.

ВАЕННЫЯ ПРЫГАТАУЛЕННІ ВЕНГРЫ

ПАРЫЖ, 25 верасня. (БЕЛТА). З Булапешта агентыву Гавае перадаюць аб паспешных ваенных прыгатаўленнях, правядзеным венгерскімі ўрадам. У армію прызваны тры годны запас-

ных. Большасць запасных, прымаўшых удзел у апошніх манеўрах, затрымана ў сваёх частках. Разам з імі ў сучасны момант у Венгры знаходзіцца пад ружжом каля 160 тысяч салдат.

С Ё Н Н Я Ў Н У М А Р Ы :

Гісторыя ўсесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў). Кароткі курс. Пад рэдакцыяй Камісіі ЦК ВКП(б). Адобран ЦК ВКП(б). 1938 год. Раздзел VIII. Партыя большэвікоў у перыяд замежнай ваеннай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны. (1918—1920 годы).

Масква — Далёкі ўсход. Беспасадачны пералёт жаночага экіпажа на самалёце «Родина».

Экіпаж самалёта «Родина» таварышы Сталіну. Прамова тав. М. М. Літвінава на пасяджэнні 6-й палітычнай камісіі Лігі нацыі.

ЗА РУБЯЖОМ: Патрыятычны ўдзел у Чэхаславакіі. Міжнародная салідарнасць з чэхаславацкім народам. Спыненне чыгуначных зносін паміж Польшчай і Чэхаславакіяй. Заява англійскага і французскага пасланнікаў у Празе.

Ультыматыўнае патрабаванне Польшчы. Мабілізацыя запасных ва Францыі. Да перагавораў Чамберлена і Гітлера. Германскія войскі накіроўваюцца да чэхаславацкай граніцы. Генерал Крайчы — галоўнакамандуючы чэхаславацкай арміі. Вышэйшы савет абароны ў Чэхаславакіі. Ваенныя прыгатаўленні Бенгры. Заява дэлегацыі бастуючых рабочых Парыжскага раёна. Мабілізацыйныя мерапрыемствы ў Англіі. На франтах у Іспаніі.

МАСКВА — ДАЛЁКІ ЎСХОД

Беспасадачны пералёт жаночага экіпажа на самалёце „Родина“

24 верасня 1938 года ў 8 гадзін 12 мінут раніцы па маскоўскаму часу вядомыя ўсёй краіне лётчыцы-орданосцы Грынеадубава Валенціна Сіпанаяўна, капітан Осіпенка Паліна Даенісаўна і старшы лейтэнант Раскова Марына Міхайлаўна (штурман) вылечылі ў беспасадачны пералёт з Масквы на Далёкі ўсход на двухматорным самалёце.

Самалёт стартваў са Шчэлькоўскага аэрадрома побяў Масквы. Пры старце прысутнічалі — народны камісар абароннай прамысловасці тав. М. М. Кагановіч, начальнік ваенна-паветраных сіл РСЧА — камандарм 2 ранга тав. А. Д. Лякцінаў, начальнік Галоўнага Упраўлення Наркамата абароннай прамысловасці тав. С. І. Беляікін, намеснік начальніка Галоўнага Упраўлення Грамадзянскага флота тав. М. Ф. Кавтуншаў, канструктар самалёта тав. П. О. Сухой і прадстаўнікі маскоўскага друку.

Як вядань са зводак, к 6 гадзінам часу самалёт знаходзіўся на адлегласці каля 2800 ккм. ад Масквы. (БЕЛТА).

Наша краіна выхавала палую паленду бліскучых лётчыц, унісаўных мамала слаўных старонак у гісторыі саветскай авіяцыі. Саветскія лётчыцы аваявалі рад міжнародных рэкордаў. Яны лятаюць і будуць лятаць вышэй усямі, далей усямі і б'юць усямі лётчыц свету. НА ЗДЫМКУ (справа налева) Валенціна Сіпанаяўна, Паліна Даенісаўна, Марына Міхайлаўна Раскова. Рэс. Я. Кашкеля па фото карэспандэнта «Известия» Д. М. Вальцманна.

Экіпаж самалёта „Родина“ таварышы СТАЛІНУ

У гэты ранішні час, калі наш самалёт «Родина» пакідае Маскву і мы бяром курс на ўсход, нашы мыслі і пачуцці звернуты да Вас, наш друг і настаўнік, дарагі таварыш Сталін.

У гэтыя дні над светам лятае многа самалётаў. Фашысцкія машыны бамбаць гарады і мірнае насельніцтва Іспаніі і Кітая, грозна кружач над граніцамі Чэхаславацкай рэспублікі. Фашысцкая авіяцыя нясе свету ваіну, смерць, гібель культуры.

Саветская авіяцыя створана для аховы міру. Пералёты нашых лётчыкаў служыць справе мірнага будаўніцтва і

прагрэса чалавечтва. Нашы пілотаў скарачаюць адлегласці, няюць культуру ў аддаленыя раёны, мадуць дружбу наролаў. Але ў грозную гадзіну саветскія самалёты з страшнай сілай абрушана на ворага і ў імя міру і прагрэса чалавечтва сатруць з твара зямлі лубога агрэсара.

У нашай краіне няма нічога даражэй інтарэсаў радзімы. Мужчыні і жанчыны аднолькава лубяць сваю бацькаўчыну, абязмежна адданы партыі, саветскаму ўраду, наролу, Вам, дарагі Іосіф Вісарыявіч. Мы пачынаем свой далыні палёт для таго, каб прадеман-

страваць перад усім светам рашымасць саветскіх жанчыц, іх лубоў да радзімы.

Саветскія лётчыкі не раз здэўлялі свет сваімі подвігамі. Мы ўпэўнены, што натхнёныя Вамі і акрыленыя Вашымі клопатамі мы таксама прынесем нашай радзіме, партыі Леніна—Сталіна, Вам, дарагі наш настаўнік і друг Іосіф Вісарыявіч, — новую перамогу.

ВАЛЕНЦІНА ГРЫЗАДУБАВА, ПАЛІНА ОСІПЕНКА, МАРЫНА РАСКОВА,
Шчэлькоўскі аэрадром,
24 верасня 1938 года.

ХОД ПЕРАЛЁТУ САМАЛЁТА „РОДИНА“

На працягу ўсяго дня 24 верасня штабам пералёту непарыўна падтрымлівалася радыёсувязь з самалётам «Родина».

У 17 гадзін 34 мінуты самалёт, апаходзчыся на вышыні 5000 метраў, паведмаў па радыё свае каардынаты (т. Каргал) і ў далейшым рэгулярна перадаваў па радыё весткі аб палёце. Палёт працякаў паспяхова.

Затым самалёт увайшоў у зону фронту са снегалетам і ладжджом. Увесь далейшы маршрут да возера Байкал працякаў у складанай метэа-ралагічнай абстаноўцы і сувязь з самалётам была нерегулярнай. На ўсход ад Байкала ранацю надвор'е палепшылася.

6 гадзін 05 мінут і ў 6 гадзін 53 мінуты маскоўскага часу 25 верасня былі прыняты ад самалёта дзве радыёграмы з просьбай даць поленгі з мэтай вызначэння месца знаходжання самалёта. У далейшым сувязь з самалётам спынілася. Месца пасадкі самалёта не ўстаноўлена. Вядучае непарыўна радыёназіранні за афірам і арганізаваны пошукі самалёта.

ПРАМОВА тав. М. М. ЛИТВИНАВА НА ПАСЯДЖЭННІ 6-й ПАЛІТЫЧНАЙ КАМІСІІ ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 23 верасня. (ТАСС). Сёння вечарам на пасяджэнні 6-й палітычнай камісіі прадуважылі спрэчку адносна артыкула 16-га статута Лігі нацыі. У спрэчку выступіў тав. Літвінаў, які заявіў наступнае:

«Я маю вельмі мала дадаць да таго, што я сказаў па пленуме аб палітычным і практычным значэнні абмежавання дзеяння артыкула 16-га. Зробленая тут дэкларацыя выклікае ў мяне толькі наступныя заўвагі.

У адной з гэтых дэкларацый гаворыцца, што этакт, структура і юрыдычны эффект статута павіны аставатца без змен».

Да гэтага часу лічылася, што ў выпадку агрэсіі санкцыі, прадуладжаныя ў артыкуле 16, за выключэннем ваенных абавязкоў для ўсіх членаў Лігі. Калі-б было інакш, г. зн. калі-б агульна абавязкоўнасці не было і кожнаму члену прадстаўлялася-б права алвольна вызначыць разаммер свайго ўдзелу ў санкцыях, то беспрадметным было-б вядомы рух за змену данага становішча і зробленая тут дэкларацыя. Паўважваючы, што юрыдычнае значэнне статута астаецца назначным, аўтары дэкларацыі, вядоўча, хочучы зазначыць, што яны надалей пакідаюць за сабой права ў вядомых выпадках парушаць юрыдычныя абавязальствы, вышпачуючы для іх з статута. Мы, вядома, не можам перахаджаць прадстаўнікам дзяржаў—членаў Лігі — рабіць тут лубыя заявы аб іх палітыцы, аб іх адносінах да сваіх абавязальстваў і ўзнаўленню гэтых заўу ў практолах Лігі нацыі, але такіа аднабоковыя заявы пазбаўляюць усякага юрыдычнага значэння і ўпіраюцца хутчэй у галіну міжнароднай маралі, вернасі прынятым на сабе абавязальствам. Я мяркую, што паярэнне апаважчальна аб магчымасці незахавання абавязальстваў ні ў акой меры не змятчае палітычнага і маральнага значэння такога незахавання абавязальстваў.

І лічу сваім абавязкам толькі зярнуць увагу на тыя вывады, якія насправажана з палобных заўу:

1) Парушэнне міжнародных абавязальстваў, лічыўшаеся да гэтага часу прывілежыяй агрэсіўных краін, якія спяведваюць толькі веру ў права сілы, адыкваюцца над усімі прынятымі міжнароднымі прыпынчымі права і маралі і пачытаюць гэтыя прыпынчы. калі яны нават носяць ненавісны ім штамп дэмакратычных, толькі ў тых выпадках, калі гэта ім выгада, адтэўць прываываеца і іншымі дзяржавамі, якія прадуважыць агалашаць сваю вернасань ідэалам Лігі нацыі. Гэта палажэнне атрымала на днях бліскучае напярджэнне з боку гэтых дзяржаў і па-за Лігаў нацыі. Такім чынам, прыпынчы стваціці і непарушнасці міжнародных абавязальстваў павінен, як быццам, адійці ў вобласць мінулага

2) Паколькі некаторыя дзяржавы пакідаюць за сабой права самім вызначыць свае адносіны да санкцыі, адкрываецца шырокае поле для ўсякага роду эдзелаў і гандлю паміж агрэсарам і членам Лігі і самі санкцыі могуць стаць прадметам такой эдзелкі і гандлю.

3) Некаторыя малыя краіны і раней адчувалі некаторы страх перад гневам міжнародных дэражнікаў, да якіх павіны былі прымяняцца санкцыі. Гэтыя краіны мелі халя некаторыя прыкрыціе ў абавязкоўнасці для іх санкцыі, акое дазваляла ім спясавацца на неабходнасць выканання імі свайго абавязку перад Лігай. Гэлага прыкрыція яны цыпер пазбаўляюцца, бо прынамш удзел у санкцыях яны могуць толькі ў сілу добраахвотнага рашэння, у выніку чаго яны могуць падварцацца яшчэ большаму напівску і тэрарызаванню з боку агрэсараў.

4) Артыкул 16 перастае быць фактарам, які ўтрымлівае агрэсара, або прымушае яго кістацца. Атрымліваюцца магчымасць гаварыцца з адным з членаў Лігі, запалохаць іншых і, такім чынам, рабіць уплыў на вызначэнне імі сваіх адносінаў да санкцыі, ён можа загадаць прадухіліць акое-небудзь прымяненне да яго санкцыі.

5) Агалашэнне прыпынчы, што кожны член Лігі можа даць алвольнае тлумачэнне артыкулу 16, акое супярэчыць аўто сенсу і прызнаваемаму фармальнаму яго значэнню, адкрывае магчымасць такім-жа чынам адносіцца і да іншых артыкулаў статута Лігі. Унікае пытанне—якая-ж карысць тады ад прапануемага ўмацавання гэтых артыкулаў. Паўстае пытанне—якая карысць ад паставы, што артыкул 11 патрабуе аднагаласна, калі лубы член Лігі можа па-своёму тлумачыць гэты артыкул?

Я прапаную на вапа ўдоджэнне гэтых вывадаў, каб кожны з нас аддаваў сабе адчот у сясёе і значны дыскусіі, акая тут адбываецца.

У сувязі з першым з пералічаных мною вывадаў, я дазволю сабе зрабіць маленькае адступленне. Пасля заявы, зробленай мною ў асамблеі аб адносінах саветскага ўрада да чэхаславацкай праблемы, мне прыходзілася чунь заўвагаць, што, паколькі саветскі ўрад ставіць умовы свайей дапамогі Чэхаславакіі такоў-ж дапамогу з боку Францыі, ён як-быццам таксама пакуе саветска-чэхаславацкі пакт аб узаемнай дапамозе. Людзі, якія робяць такіа заўвагі, вядоўча, не ведаюць, або робяць выгляд, што не ведаюць, што саветска-французскі і саветска-чэхаславацкі пакты аб узаемнай дапамозе з'яўляюцца рэзультатам актыўна карысць стварэння рэгіянальнага пакта аб узаемнай дапамозе з удзелам Германіі і Польшчы, заснаванага на калектыўнай

дапамозе. У выніку адмаўлення гэтых двух краін, Францыі і Чэхаславакіі палічылі за лепшае замест аднаго саветска-франка-чэхаславацкага пакта заключыць 2 двухбоквыя пакты. Як раз чэхаславацкі ўрад пры гэтым настаў на тым, каб саветска-чэхаславацкая ўзаемная дапамога была абумоўлена дапамогай Францыі, што вняло сабе выражэнне ў адваведным дагаворы. Такім чынам саветскі ўрад свабодна ад усіх абавязальстваў перад Чэхаславакіяй у выпадку безудзельных адносінаў Францыі к нападлу на яе. У гэтым сясёе саветскі ўрад можа прыіці на дапамогу Чэхаславакіі толькі ў пералуду добраахвотнага рашэння, або ў сілу паставы Лігі нацыі, але ніхто не мае права гэтай дапамогі патрабаваць на-праву, і сапраўды, чэхаславацкі ўрад не ставіў пытанна аб нашай дапамозе незалежна ад французскай і не толькі па фармальных, але і па практычных меркаваннях. Пасля ўва прыняцця ім германа-англа-французскага ультыматума, ён запраўі саветскі ўрад—якая будзе паліцыя апошняга, інакш гаворачы, ці будзе ён яшчэ лічыць сябе звязаным чэхаславацка-саветскімі пактам у выпадку прадуўлення Германіяй новых патрабаванняў і няўдчы англа-германскіх перагавораў і рашэння Чэхаславакіі абараніць свае граніцы са зброяй ў руках. Гэты паўторны запрос ўваўнае разумець, бо пасля прыяцця Чэхаславакіяй ультыматума, уключачаюча аэвентуальна дэнацывавае саветска-чэхаславацкага пакта, саветскі ўрад, несумненна, меў маральнае права таксама неадкладна адмовіцца ад гэтага пакта. Тым не менш саветскі ўрад, які не шукае прадоўгаў, каб ухліцца ад выканання сваіх абавязальстваў, адказаў Празе, што ў выпадку дапамогі Францыі ва ўказаных чэхаславацкім ўрадам умовах уступіць ў сілу саветска-чэхаславацкі пакт. І дазволіць сабе гэта адступленне на тых меркаваннях, што выступаць тут, як я гэта раблю, можа толькі прадстаўнік урада, маючага чыстую саветскі і чыстыя рукі ў галіне выканання міжнародных абавязальстваў. Я павінен, перш за ўсё, адвесці ад саветскага ўрада ўсякіх несправядлівых, асновава на няведанні або злосных папрокі, а потым ужо заявіць, што саветская дэлегацыя не зможа прыняць даклад камісіі, які прапануе пленуму «прыняць да ведама сітуацыю, створаную агрэсіўным тут аднабоковымі дэкларацыямі», і ў даным выпадку, я ўпэўнен, саветская дэлегацыя дзейнічае ў інтарэсах Лігі і ў інтарэсах усіх народаў, у інтарэсах міру.

ЗАЯВА ДЭЛЕГАЦЫІ БАСТУЮЧЫХ РАБОЧЫХ ПАРЫЖСКАГА РАЁНА

ПАРЫЖ, 25 верасня. (БЕЛТА). Учора міністр працы прыняў у другой палавіне дня дэлегацыю бастуючых рабочых Парыжскага раёна. Дэлегацыя паведала міністру, што ў сілу стварэння міжнароднай абстаноўкі работа на прадпрыемствах, дзе праходзіць забастоўка, будзе поўнацю адноўлена ранацю 26 верасня. Дэлегацыя таксама паведала міністру, што яна прадставіць у распараджэнне гарадскіх улад неабходную рабочую сілу для зямельных і будаўнічых работ, у якіх можа ўваключыць неабходнасць у сувязі з абарончымі мерапрыемствамі.

МАБІЛІЗАЦЫЙНЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ У АНГЛІІ

ЛОНДАН, 25 верасня. (БЕЛТА). У той час, як англійскі друк заклікае насельніцтва да спакою і ўпэўненасці ў добрым зыходзе цяперашняга крызіса ў Цэнтральнай Еўропе, англійскія ваенныя ўлады рыхтуюцца да сур'ёзных нечаканасцей. Гэта асабліва працяўляецца ў рэжым узмацненні ваенных падрыхтаванняў у флане. Паводле паведамлення газеты «Сэндэй Таймс», марское міністэрства праводзіць рад папералдзёных мерапрыемстваў. У прыватнасці, некаторым ваеннаслужачым загадана вярнуцца з волюскаў. Частка ваенных караблёў тэрмінова прывоўціцца ў Баявую гатуюнасць. Учора з Портсмута быў апраўдзены спецыяльны чыгуначны састаў, грузавае марскімі гарматамі і тэрпеднымі ўстаноўкамі.

Учора ў Лондане і некаторых месцах была раптоўна абвешчана паветравая і хімічная трывога з мэтай правярэння умнене насельніцтва абыходзіцца з працівагазамі.

Прамова тав. Літвінава была заслухана з напружанай увагай і выклікала велізарную сенсацыю.

